

# Spis treści

|                                                                                                |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Wykaz skrótów .....                                                                            | 33        |
| Wprowadzenie .....                                                                             | 41        |
| <b>Ustawa – Prawo ochrony środowiska</b>                                                       |           |
| (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) .....                                    | 49        |
| <b>Tytuł I. Przepisy ogólne .....</b>                                                          | <b>51</b> |
| <b>Dział I. Zakres obowiązywania ustawy .....</b>                                              | <b>51</b> |
| Art. 1. [Zakres przedmiotowy ustawy] .....                                                     | 51        |
| Art. 2. [Wyłączenia] .....                                                                     | 55        |
| <b>Dział II. Definicje i zasady ogólne .....</b>                                               | <b>59</b> |
| Art. 3. [Definicje ustawowe] .....                                                             | 59        |
| Art. 4. [Zasada powszechnego i zwykłego korzystania<br>ze środowiska] .....                    | 73        |
| Art. 5. [Zasada kompleksowości] .....                                                          | 76        |
| Art. 6. [Zasada prewencji i przezorności] .....                                                | 77        |
| Art. 7. [Zasada ponoszenia kosztów<br>przy zanieczyszczeniu środowiska] .....                  | 81        |
| Art. 7a. [Zagrożenie szkodą w środowisku] .....                                                | 82        |
| Art. 8. [Działania uwzględniające zasady ochrony<br>środowiska i zrównoważonego rozwoju] ..... | 84        |
| Art. 9. (uchylony) .....                                                                       | 85        |
| Art. 10. (uchylony) .....                                                                      | 86        |
| Art. 11. (uchylony) .....                                                                      | 87        |
| Art. 12. [Zasada obowiązku stosowania metodyk<br>referencyjnych] .....                         | 91        |

|                                                                                                    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Dział III. Polityka ochrony środowiska oraz programy ochrony środowiska</b>                     | 94  |
| Art. 13. [Polityka ochrony środowiska]                                                             | 94  |
| Art. 14. [Prowadzenie polityki ochrony środowiska]                                                 | 95  |
| Art. 15–16. (uchylone)                                                                             | 97  |
| Art. 17. [Programy ochrony środowiska]                                                             | 97  |
| Art. 18. [Procedura uchwalenia programów ochrony środowiska]                                       | 101 |
| <b>Dział IV. Informacje o środowisku</b>                                                           | 102 |
| Rozdział 1. (uchylony)                                                                             | 103 |
| Art. 19–24a. (uchylone)                                                                            | 103 |
| Rozdział 2. Państwowy monitoring środowiska oraz rozpowszechnianie informacji o środowisku         | 103 |
| Art. 25. [Państwowy monitoring środowiska]                                                         | 103 |
| Art. 26. [Zakres państwowego monitoringu środowiska. Badania monitoringowe]                        | 106 |
| Art. 27. [Źródła danych państwowego monitoringu środowiska]                                        | 110 |
| Art. 28. [Gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych]                                       | 115 |
| Art. 29. [Udostępnianie informacji o środowisku]                                                   | 116 |
| Art. 30. (uchylony)                                                                                | 117 |
| <b>Dział V. (uchylony)</b>                                                                         | 118 |
| Art. 31–39. (uchylone)                                                                             | 119 |
| <b>Dział VI. (uchylony)</b>                                                                        | 119 |
| Rozdział 1. (uchylony)                                                                             | 119 |
| Art. 40–45. (uchylone)                                                                             | 119 |
| Rozdział 2. (uchylony)                                                                             | 119 |
| Art. 46–57. (uchylone)                                                                             | 119 |
| Rozdział 3. (uchylony)                                                                             | 120 |
| Art. 58–70. (uchylone)                                                                             | 120 |
| <b>Dział VII. Ochrona środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym i przy realizacji inwestycji</b> | 120 |
| Art. 71. [Ochrona środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym]                                     | 120 |
| Art. 72. [Uwarunkowania wewnętrzne aktów planistycznych]                                           | 123 |
| Art. 73. [Ograniczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego]                        | 130 |

|                                                                                                |                                                                                                                                                                                                            |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 73a.                                                                                      | [Sposób ustalania bezpiecznej odległości.<br>Rodzaje poważnych awarii przemysłowych.<br>Parametry graniczne oddziaływania<br>potencjalnych skutków poważnych awarii<br>przemysłowych – delegacja ustawowa] | 141 |
| Art. 74.                                                                                       | [Wymogi korzystania z terenu]                                                                                                                                                                              | 142 |
| Art. 75.                                                                                       | [Wymagania przy prowadzeniu prac<br>budowlanych]                                                                                                                                                           | 142 |
| Art. 76.                                                                                       | [Wymagania w zakresie oddawania obiektów<br>budowlanych do użytkowania]                                                                                                                                    | 148 |
| <b>Dział VIII. Edukacja ekologiczna, badania z zakresu ochrony<br/>środowiska oraz reklama</b> |                                                                                                                                                                                                            | 151 |
| Art. 77.                                                                                       | [Edukacja ekologiczna]                                                                                                                                                                                     | 151 |
| Art. 78.                                                                                       | [Obowiązki środków masowego przekazu<br>w zakresie ochrony środowiska]                                                                                                                                     | 152 |
| Art. 79.                                                                                       | [Obowiązki związane z ochroną środowiska<br>w kontekście badań naukowych]                                                                                                                                  | 153 |
| Art. 80.                                                                                       | [Zakaz promocji sprzecznej z zasadami ochrony<br>środowiska]                                                                                                                                               | 154 |
| Art. 80a.                                                                                      | [Informacje o produkcie – reklama]                                                                                                                                                                         | 156 |
| Art. 80b.                                                                                      | [Nadzór Inspekcji Handlowej]                                                                                                                                                                               | 157 |
| Art. 80c.                                                                                      | [Kompetencje organizacji społecznych]                                                                                                                                                                      | 157 |
| <b>Tytuł II. Ochrona zasobów środowiska</b>                                                    |                                                                                                                                                                                                            | 160 |
| <b>Dział I. Przepisy ogólne</b>                                                                |                                                                                                                                                                                                            | 160 |
| Art. 81.                                                                                       | [Ochrona zasobów środowiska]                                                                                                                                                                               | 160 |
| Art. 82.                                                                                       | [Sposoby realizacji ochrony zasobów<br>środowiska]                                                                                                                                                         | 161 |
| Art. 83.                                                                                       | [Standardy jakości środowiska]                                                                                                                                                                             | 162 |
| Art. 84.                                                                                       | [Programy przestrzegania standardów jakości<br>środowiska]                                                                                                                                                 | 162 |
| <b>Dział II. Ochrona powietrza</b>                                                             |                                                                                                                                                                                                            | 165 |
| Art. 85.                                                                                       | [Sposoby ochrony powietrza]                                                                                                                                                                                | 165 |
| Art. 86.                                                                                       | [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie<br>w sprawie ocen jakości powietrza]                                                                                                                                   | 167 |
| Art. 86a.                                                                                      | [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie ministra<br>właściwego do spraw środowiska]                                                                                                                            | 168 |
| Art. 86b.                                                                                      | [Obwieszczenie ministra właściwego do spraw<br>środowiska]                                                                                                                                                 | 169 |

|           |                                                                                                                                                          |     |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 86c. | [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie – krajowy cel redukcji narażenia] .....                                                                              | 170 |
| Art. 86d. | [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie – sposób określania udziału zanieczyszczeń pochodzących z tych źródeł w stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu] ..... | 170 |
| Art. 87.  | [Ocena jakości powietrza – strefy] .....                                                                                                                 | 171 |
| Art. 88.  | [Ocena jakości powietrza] .....                                                                                                                          | 171 |
| Art. 89.  | [Ocena poziomów substancji w powietrzu] .....                                                                                                            | 173 |
| Art. 90.  | [Ocena poziomów substancji w powietrzu na podstawie pomiarów. Nadzór nad ustalaniem sposobu oceny] .....                                                 | 176 |
| Art. 91.  | [Uchwała w sprawie programów ochrony powietrza] .....                                                                                                    | 178 |
| Art. 91a. | [Osiągnięcie poziomów celów długoterminowych] .....                                                                                                      | 186 |
| Art. 91b. | [Powiadomienie o zamiarze odroczenia terminów osiągnięcia poziomów dopuszczalnych w przypadku dwutlenku azotu i benzeny] .....                           | 187 |
| Art. 91c. | [Krajowy program ochrony powietrza] .....                                                                                                                | 189 |
| Art. 91d. | [Przekroczenie pułapu stężenia ekspozycji] .....                                                                                                         | 190 |
| Art. 92.  | [Uchwała w sprawie planu działań krótkoterminowych] .....                                                                                                | 191 |
| Art. 92a. | [Ryzyko przekroczeń poziomów substancji w powietrzu spowodowanych przenoszeniem zanieczyszczeń z terytorium innego państwa] ...                          | 194 |
| Art. 92b. | [Informacje udostępniane są na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska] .....                                                      | 199 |
| Art. 93.  | [Powiadomienie o ryzyku przekroczeń poziomów substancji w powietrzu] .....                                                                               | 200 |
| Art. 94.  | [Zbiorcza ocena jakości powietrza w skali kraju] .....                                                                                                   | 201 |
| Art. 95.  | [Decyzja nakładająca obowiązek prowadzenia pomiarów poziomów substancji w powietrzu] ..                                                                  | 203 |
| Art. 96.  | [Uchwała mająca na celu zapobieżenie negatywnemu oddziaływaniu na środowisko lub zabytki – określenie rodzajów i jakości paliw] .....                    | 207 |

|                                                                                                                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 96a. [Nadzór wojewody przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska] .....                                                                                            | 219 |
| <b>Dział III. Ochrona wód</b> .....                                                                                                                                                  | 224 |
| Art. 97. [Ochrona wód – pojęcie] .....                                                                                                                                               | 224 |
| Art. 98. [Zakres ochrony wód podziemnych i obszarów ich zasilania] .....                                                                                                             | 225 |
| Art. 99. [Działania organów administracji] .....                                                                                                                                     | 227 |
| Art. 100. [Zmiana stosunków wodnych] .....                                                                                                                                           | 227 |
| <b>Dział IV. Ochrona powierzchni ziemi</b> .....                                                                                                                                     | 230 |
| Art. 101. [Zakres ochrony powierzchni ziemi] .....                                                                                                                                   | 230 |
| Art. 101a. [Ocena zanieczyszczenia powierzchni ziemi] ....                                                                                                                           | 233 |
| Art. 101b. [Państwowy monitoring środowiska] .....                                                                                                                                   | 236 |
| Art. 101c. [Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi] .....                                                                                                            | 236 |
| Art. 101d. [Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi] .....                                                                                        | 244 |
| Art. 101e. [Zgłoszenie o stwierdzeniu historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi] .....                                                                                        | 249 |
| Art. 101f. [Obowiązek wykonania badań zanieczyszczenia gleby i ziemi związany z prawdopodobieństwem występowania historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi] .....             | 253 |
| Art. 101g. [Badania zanieczyszczenia gleby i ziemi w celu potwierdzenia występowania historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi lub w celu opracowania planu remediacji] ..... | 256 |
| Art. 101h. [Obowiązek przeprowadzenia remediacji] .....                                                                                                                              | 258 |
| Art. 101i. [Przesłanki przeprowadzenia remediacji] .....                                                                                                                             | 260 |
| Art. 101j. [Harmonogram zadań w zakresie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi] .....                                                                                       | 262 |
| Art. 101k. [Koszty remediacji] .....                                                                                                                                                 | 265 |
| Art. 101l. [Plan remediacji] .....                                                                                                                                                   | 269 |
| Art. 101m. [Kompetencje regionalnego dyrektora ochrony środowiska w przypadku nieprzeprowadzenia remediacji przez zobowiązanego] .....                                               | 275 |
| Art. 101n. [Oceny przeprowadzenia remediacji] .....                                                                                                                                  | 279 |
| Art. 101o. [Obowiązek udostępnienia powierzchni ziemi dla przeprowadzenia remediacji] .....                                                                                          | 280 |

|                                                                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 101p. [Ocena występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska] .....                                          | 282 |
| Art. 101q. [Sposoby przeprowadzenia remediacji] .....                                                                                       | 284 |
| Art. 101r. [Zakaz używania osadów z dna zbiorników powierzchniowych wód stojących lub wód płynących] .....                                  | 286 |
| Art. 102. (uchylony) .....                                                                                                                  | 287 |
| Art. 103. (uchylony) .....                                                                                                                  | 287 |
| Art. 104. (uchylony) .....                                                                                                                  | 287 |
| Art. 105. (uchylony) .....                                                                                                                  | 287 |
| Art. 106–108. (uchylone) .....                                                                                                              | 287 |
| Art. 109. (uchylony) .....                                                                                                                  | 287 |
| Art. 110. (uchylony) .....                                                                                                                  | 288 |
| Art. 110a. [Obserwacja i rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi] .....                                                          | 288 |
| Art. 111. (uchylony) .....                                                                                                                  | 290 |
| <b>Dział V. Ochrona przed hałasem</b> .....                                                                                                 | 290 |
| Art. 112. [Ochrona przed hałasem] .....                                                                                                     | 290 |
| Art. 112a. [Wskaźniki hałasu] .....                                                                                                         | 295 |
| Art. 112b. [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu] .....                                 | 296 |
| Art. 113. [Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku] ..                                                                                     | 296 |
| Art. 114. [Rodzaje terenów przy miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego] .....                                                    | 298 |
| Art. 115. [Ocena faktycznego zagospodarowania i wykorzystania terenu w razie braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego] ..... | 300 |
| Art. 115a. [Decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu] ....                                                                                   | 303 |
| Art. 116. [Kompetencje rady powiatu] .....                                                                                                  | 312 |
| Art. 117. [Ocena stanu akustycznego środowiska] .....                                                                                       | 315 |
| Art. 118. [Mapa akustyczna] .....                                                                                                           | 316 |
| Art. 118a. [Mapa akustyczna – podstawowe źródło danych] .....                                                                               | 319 |
| Art. 118b. [Obszary ciche] .....                                                                                                            | 319 |
| Art. 118c. [Kryteria oceny wielkości emisji hałasu] .....                                                                                   | 320 |
| Art. 119. [Programy ochrony środowiska przed hałasem] ..                                                                                    | 321 |

|                                                                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 120. [Obowiązki starosty] .....                                                                              | 322 |
| Art. 120a. [Rejestr stanu akustycznego środowiska] .....                                                          | 323 |
| <b>Dział VI. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi</b> .....                                                  | 325 |
| Art. 121. [Pojęcie ochrony przed polami elektromagnetycznymi] .....                                               | 325 |
| Art. 122. [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie – dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku] ..... | 326 |
| Art. 122a. [Podmioty obowiązane do wykonywania pomiarów poziomu pól elektromagnetycznych] .                       | 327 |
| Art. 123. [Zakres i sposób prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku] .....                | 329 |
| Art. 124. [Rejestr dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych] .....                                        | 330 |
| <b>Dział VII. Ochrona kopalin</b> .....                                                                           | 332 |
| Art. 125. [Ochrona złóż kopalin] .....                                                                            | 332 |
| Art. 126. [Sposób eksploatacji złóż kopalin] .....                                                                | 335 |
| <b>Dział VIII. Ochrona zwierząt oraz roślin</b> .....                                                             | 336 |
| Art. 127. [Pojęcie ochrony roślin i zwierząt] .....                                                               | 336 |
| Art. 128. [Ochrona roślin i zwierząt na poligonach wojskowych] .....                                              | 337 |
| <b>Dział IX. Ograniczanie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska</b> .....            | 339 |
| Rozdział 1. Przepisy ogólne .....                                                                                 | 339 |
| Art. 129. [Ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Odszkodowanie] .....                                 | 339 |
| Rozdział 2. Ograniczenia związane z ochroną zasobów środowiska .....                                              | 345 |
| Art. 130. [Metody ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości] .....                                         | 345 |
| Art. 131. [Decyzja w przedmiocie odszkodowania. Dopuszczalność drogi sądowej] .....                               | 349 |
| Art. 132. [Żądanie wykupu nieruchomości] .....                                                                    | 358 |
| Art. 133. [Opinia rzeczoznawcy majątkowego] .....                                                                 | 359 |
| Art. 134. [Podmioty obowiązane do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości] ....                            | 360 |
| Rozdział 3. Obszary ograniczonego użytkowania .....                                                               | 360 |
| Art. 135. [Obszary ograniczonego użytkowania] .....                                                               | 360 |

|                                                                                                  |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Art. 136. [Właściwość sądów. Obowiązani do wypłaty odszkodowania] .....                          | 370        |
| Rozdział 4. Strefy przemysłowe .....                                                             | 373        |
| Art. 136a. [Utworzenie strefy przemysłowej] .....                                                | 373        |
| Art. 136b. [Zgoda na objęcie nieruchomości granicami strefy przemysłowej] .....                  | 375        |
| Art. 136c. [Wniosek o utworzenie strefy przemysłowej] ...                                        | 377        |
| Art. 136d. [Uchwała o utworzeniu strefy przemysłowej] ...                                        | 379        |
| <b>Tytuł III. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom .....</b>                                       | <b>384</b> |
| <b>Dział I. Przepisy ogólne .....</b>                                                            | <b>384</b> |
| Art. 137. [Pojęcie przeciwdziałania zanieczyszczeniom] ...                                       | 384        |
| Art. 138. [Podmiot odpowiedzialny za eksploatację instalacji oraz urządzenia] .....              | 385        |
| Art. 139. [Podmiot odpowiedzialny za eksploatację obiektów infrastruktury drogowej] .....        | 387        |
| Art. 140. [Obowiązki podmiotu korzystającego ze środowiska] .....                                | 388        |
| <b>Dział II. Instalacje, urządzenia, substancje oraz produkty ...</b>                            | <b>390</b> |
| Rozdział 1. Instalacje i urządzenia .....                                                        | 390        |
| Art. 141. [Ogólne wymogi co do eksploatacji instalacji lub urządzeń] .....                       | 390        |
| Art. 142. [Wielkość emisji] .....                                                                | 391        |
| Art. 143. [Wymagania technologiczne] .....                                                       | 394        |
| Art. 144. [Nadrzędność standardów jakości środowiska] ..                                         | 395        |
| Art. 145. [Standardy emisyjne] .....                                                             | 397        |
| Art. 145a. [Przekazywanie informacji i danych dotyczących standardów emisyjnych] .....           | 399        |
| Art. 146. [Ustalanie standardów emisyjnych] .....                                                | 401        |
| Art. 146a. [Warunki dla źródła spalania paliw z okresem użytkowania do 31 grudnia 2023 r.] ..... | 403        |
| Art. 146b. [Dokumenty potwierdzające spełnianie przez źródło spalania paliw] .....               | 408        |
| Art. 146c. [Warunki dla źródła spalania objętego Przejściowym Planem Krajowym] .....             | 410        |
| Art. 146d. [Wyłączenie stosowania przepisów ustawy] ....                                         | 412        |
| Art. 146e. [Cofnięcie wniosku o objęcie Przejściowym Planem Krajowym] .....                      | 412        |
| Art. 146f. [Przejściowy Plan Krajowy] .....                                                      | 413        |



---

|                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 146g. [Obowiązki prowadzących niektóre instalacje spalania paliw] .....                                                            | 414 |
| Art. 146h. [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie w sprawie wykazu źródeł spania paliw i ich parametrów eksploatacyjnych] .....            | 415 |
| Art. 146i. [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie w sprawie wymagań istotnych dla realizacji Przejściowego Planu Krajowego] .....          | 416 |
| Art. 147. [Pomiary wielkości emisji i pomiary ilości pobieranej wody] .....                                                             | 416 |
| Art. 147a. [Obowiązki prowadzącego instalację oraz użytkownika urządzenia w zakresie pomiarów wielkości emisji] .....                   | 419 |
| Art. 148. [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie w sprawie prowadzenia pomiarów wielkości emisji] .....                                    | 424 |
| Art. 149. [Obowiązki w zakresie wyników pomiarów. Sprawozdawczość] .....                                                                | 425 |
| Art. 150. [Decyzja o obowiązku prowadzenia pomiarów wielkości emisji] .....                                                             | 427 |
| Art. 151. [Dodatkowe wymagania do uzyskania pozwolenia na emisję instalacji] .....                                                      | 431 |
| Art. 152. [Obowiązek zgłoszenia instalacji] .....                                                                                       | 432 |
| Art. 153. [Delegacja ustawowa. Rodzaje instalacji] .....                                                                                | 440 |
| Art. 154. [Fakultatywne wydanie decyzji dotyczącej eksploatacji instalacji] .....                                                       | 441 |
| Art. 155. [Środki transportu] .....                                                                                                     | 443 |
| Art. 156. [Zakaz używania instalacji lub urządzeń nagłaśniających] .....                                                                | 444 |
| Art. 157. [Uchwała rady gminy w sprawie ustanawiania ograniczeń co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń] ..... | 446 |
| Art. 157a. [Definicje ustawowe] .....                                                                                                   | 446 |
| Rozdział 2. Substancje .....                                                                                                            | 449 |
| Art. 158. [Zakres wprowadzania do środowiska substancji wytwarzanej, wykorzystywanej lub transportowanej] .....                         | 449 |
| Art. 159. [Obowiązki wprowadzającego substancję do obrotu] .....                                                                        | 450 |

---

|                   |                                                                                                                                     |     |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 160.         | [Zakazy wprowadzania do obrotu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska]                                       | 451 |
| Art. 161.         | [Sposoby postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska]                                            | 453 |
| Art. 162.         | [Obowiązek sukcesywnej eliminacji substancji]                                                                                       | 454 |
| Art. 163.         | [Delegacja ustawowa]                                                                                                                | 457 |
| Art. 164.         | [Objaśnienie pojęć]                                                                                                                 | 461 |
| Art. 165.         | [Substancje chemiczne i GMO – odesłanie do przepisów odrębnych]                                                                     | 462 |
| Rozdział 3.       | Produkty                                                                                                                            | 463 |
| Art. 166.         | [Ograniczenia przy wytwarzaniu produktu]                                                                                            | 463 |
| Art. 167.         | [Obowiązki informacyjne związane z produktem]                                                                                       | 464 |
| Art. 168.         | [Obowiązek wprowadzającego produkt do obrotu]                                                                                       | 466 |
| Art. 168a.        | [Kontrola spełniania wymagań przez farby i lakiery]                                                                                 | 467 |
| Art. 169.         | [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie w sprawie oznaczania produktów]                                                                 | 469 |
| Art. 170.         | [Delegacja ustawowa. Ograniczenia wykorzystywania produktów negatywnie wpływających na środowisko]                                  | 471 |
| Art. 171.         | [Zakaz wprowadzania do obrotu produktów, które nie spełniają wymagań ochrony środowiska]                                            | 472 |
| Art. 171a.        | [Upoważnienie do wydania rozporządzenia w sprawie cech produktu]                                                                    | 472 |
| Art. 171b.        | [Klauzula wzajemnego uznawania. Produkty wprowadzane do obrotu]                                                                     | 473 |
| Art. 172.         | [Wymogi w zakresie opakowań]                                                                                                        | 474 |
| <b>Dział III.</b> | <b>Drogi, linie kolejowe, linie tramwajowe, lotniska oraz porty</b>                                                                 | 475 |
| Art. 173.         | [Sposoby ochrony przed zanieczyszczeniami]                                                                                          | 475 |
| Art. 174.         | [Standardy jakości środowiska. Eksploatacja dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów. Emisja zanieczyszczeń] | 476 |
| Art. 175.         | [Obowiązki pomiarowe zarządcy obiektu]                                                                                              | 477 |

|                                                                                                                              |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Art. 176. [Delegacja ustawowa. Wymagania w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku] ..... | 479        |
| Art. 177. [Przedłożenie wyników pomiarów] .....                                                                              | 480        |
| Art. 178. [Decyzja o nałożeniu obowiązku prowadzenia pomiarów] .....                                                         | 482        |
| Art. 179. [Mapa akustyczna terenu] .....                                                                                     | 484        |
| <b>Dział IV. Pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii</b> .....                                       | <b>486</b> |
| Rozdział 1. Przepisy ogólne .....                                                                                            | 486        |
| Art. 180. [Pozwolenie na eksploatację instalacji] .....                                                                      | 486        |
| Art. 180a. [Pozwolenie na wytwarzanie odpadów] .....                                                                         | 490        |
| Art. 181. [Rodzaje pozwoleń] .....                                                                                           | 491        |
| Art. 182. [Brak wymagalności pozwolenia sektorowego] ..                                                                      | 496        |
| Art. 183. [Wydanie, cofnięcie, wygaśnięcie pozwolenia] ..                                                                    | 496        |
| Art. 183a. [Pojęcie prowadzącego instalację] .....                                                                           | 498        |
| Art. 183b. [Objęcie jednym pozwoleniem oznaczonych części instalacji] .....                                                  | 499        |
| Rozdział 2. Wydawanie pozwoleń .....                                                                                         | 501        |
| Art. 184. [Treść wniosku o wydanie pozwolenia] .....                                                                         | 501        |
| Art. 185. [Postępowanie o wydanie pozwolenia] .....                                                                          | 509        |
| Art. 186. [Przesłanki odmowy wydania pozwolenia] .....                                                                       | 513        |
| Art. 187. [Zabezpieczenie roszczeń] .....                                                                                    | 516        |
| Art. 188. [Okres ważności i treść pozwolenia emisyjnego] ..                                                                  | 523        |
| Art. 189. [Obowiązki i prawa przejmującego prowadzenie instalacji] .....                                                     | 527        |
| Art. 190. (uchylony) .....                                                                                                   | 528        |
| Art. 191. (uchylony) .....                                                                                                   | 529        |
| Art. 191a. [Nowa instalacja] .....                                                                                           | 529        |
| Art. 192. [Zmiana warunków wydawania pozwolenia] ...                                                                         | 529        |
| Rozdział 3. Wygaśnięcie, cofnięcie i ograniczenie pozwolenia ..                                                              | 532        |
| Art. 193. [Wygaśnięcie pozwolenia] .....                                                                                     | 532        |
| Art. 194. [Obligatoryjne cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia bez odszkodowania] .....                                      | 539        |
| Art. 195. [Fakultatywne cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia bez odszkodowania] .....                                       | 543        |
| Art. 196. [Cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia za odszkodowaniem] .....                                                    | 550        |

|             |                                                                                                    |     |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 197.   | [Nieusunięcie negatywnych skutków w środowisku powstałych w wyniku prowadzonej działalności] ..... | 554 |
| Art. 198.   | [Zwrot ustanowionego zabezpieczenia] .....                                                         | 555 |
| Art. 199.   | [Tryb wszczęcia postępowania w sprawie wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia] .....   | 558 |
| Art. 200.   | [Likwidacja lub upadłość podmiotu korzystającego ze środowiska] .....                              | 559 |
| Rozdział 4. | Pozwolenia zintegrowane .....                                                                      | 559 |
| Art. 201.   | [Instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego] .....                                            | 559 |
| Art. 202.   | [Treść pozwolenia zintegrowanego] .....                                                            | 562 |
| Art. 203.   | [Kilka instalacji położonych na jednym terenie] ..                                                 | 566 |
| Art. 204.   | [Wymogi wobec instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego] .....                             | 567 |
| Art. 205.   | [Obowiązek dotrzymania standardów jakości środowiska] .....                                        | 571 |
| Art. 206.   | [Fakultatywne wymagania wynikające z najlepszych dostępnych technik] .....                         | 571 |
| Art. 207.   | [Przesłanki najlepszych dostępnych technik] ....                                                   | 572 |
| Art. 208.   | [Wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego] .....                                                | 573 |
| Art. 209.   | [Przekazanie ministrowi wniosku o wydanie polecenia zintegrowanego] .....                          | 579 |
| Art. 210.   | [Opłata rejestracyjna] .....                                                                       | 580 |
| Art. 211.   | [Pozwolenie zintegrowane] .....                                                                    | 582 |
| Art. 211a.  | [Zmiana pozwolenia zintegrowanego] .....                                                           | 586 |
| Art. 212.   | [Nadzór nad wydawaniem pozwoleń zintegrowanych. Rejestr wniosków i pozwoleń] ..                    | 589 |
| Art. 213.   | [Zlecenie wykonywania zadań] .....                                                                 | 592 |
| Art. 214.   | [Obowiązki informacyjne przed dokonaniem zmian w instalacji] .....                                 | 595 |
| Art. 215.   | [Wniosek o zmianę pozwolenia zintegrowanego] .....                                                 | 600 |
| Art. 216.   | [Analiza pozwolenia zintegrowanego] .....                                                          | 604 |
| Art. 217.   | [Nowe pozwolenie zintegrowane] .....                                                               | 607 |
| Art. 217a.  | [Badania zanieczyszczenia gleby i ziemi] .....                                                     | 609 |
| Art. 217b.  | [Raport końcowy o stanie zanieczyszczeń] .....                                                     | 611 |

|                                                                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 217c. [Ocena zanieczyszczenia powierzchni ziemi<br>w raporcie końcowym] .....                                                             | 614 |
| Art. 217d. [Nowy plan remediacji] .....                                                                                                        | 615 |
| Art. 218. [Udział społeczeństwa w ochronie środowiska] ..                                                                                      | 619 |
| Art. 219. [Postępowanie transgraniczne] .....                                                                                                  | 620 |
| <b>Rozdział 5. Pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów<br/>do powietrza</b> .....                                                           | 622 |
| Art. 220. [Pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów<br>do powietrza] .....                                                                   | 622 |
| Art. 221. [Treść wniosku o wydanie pozwolenia<br>na wprowadzanie gazów lub pyłów] .....                                                        | 624 |
| Art. 222. [Poziomy substancji w powietrzu] .....                                                                                               | 626 |
| Art. 223. (uchylony) .....                                                                                                                     | 628 |
| Art. 224. [Dodatkowa obligatoryjna treść pozwolenia<br>na wprowadzanie gazów lub pyłów<br>do powietrza] .....                                  | 628 |
| Art. 225. [Ograniczenia wydawania pozwoleń<br>na wprowadzanie gazów lub pyłów] .....                                                           | 630 |
| Art. 226. [Postępowanie kompensacyjne] .....                                                                                                   | 640 |
| Art. 227. [Strony postępowania kompensacyjnego] .....                                                                                          | 641 |
| Art. 228. [Zakres wniosku o wszczęcie postępowania<br>kompensacyjnego] .....                                                                   | 645 |
| Art. 229. [Wykonalność pozwolenia na wprowadzanie<br>do powietrza gazów lub pyłów] .....                                                       | 646 |
| <b>Rozdział 6. (uchylony)</b> .....                                                                                                            | 651 |
| Art. 230–233. (uchylone) .....                                                                                                                 | 651 |
| <b>Rozdział 7. (uchylony)</b> .....                                                                                                            | 651 |
| Art. 234–236. (uchylone) .....                                                                                                                 | 651 |
| <b>Dział IVa. Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu</b>                                                                                       |     |
| <b>Zanieczyszczeń</b> .....                                                                                                                    | 651 |
| Art. 236a. [Utworzenie Krajowego Rejestru Uwalniania<br>i Transferu Zanieczyszczeń] .....                                                      | 651 |
| Art. 236b. [Procedura przekazywania danych do Krajowego<br>Rejestru] .....                                                                     | 653 |
| Art. 236c. [Obowiązki Głównego Inspektora Ochrony<br>Środowiska w zakresie przekazywania Komisji<br>Europejskiej sprawozdania i raportu] ..... | 657 |

|                                                                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 236d. [Kara pieniężna za naruszenia przepisów<br>związanych z przekazaniem danych<br>do Krajowego Rejestru] .....   | 658 |
| <b>Dział V. Przeglądy ekologiczne</b> .....                                                                              | 661 |
| Art. 237. [Obowiązek sporządzenia i przedłożenia<br>przeglądu ekologicznego] .....                                       | 661 |
| Art. 238. [Treść przeglądu ekologicznego] .....                                                                          | 667 |
| Art. 239. [Fakultatywne elementy decyzji o sporządzeniu<br>i przedłożeniu przeglądu ekologicznego] .....                 | 670 |
| Art. 240. [Zakres przeglądu ekologicznego] .....                                                                         | 671 |
| Art. 241. [Podmioty obowiązane do dokonania przeglądu<br>ekologicznego] .....                                            | 672 |
| Art. 241a. [Obligatoryjny załącznik do przeglądu<br>ekologicznego] .....                                                 | 673 |
| Art. 242. [Delegacja ustawowa. Dodatkowe wymagania,<br>jakie powinien spełniać przegląd ekologiczny] ..                  | 674 |
| <b>Tytuł IV. Poważne awarie</b> .....                                                                                    | 675 |
| <b>Dział I. Przepisy ogólne</b> .....                                                                                    | 675 |
| Art. 243. [Pojęcie ochrony środowiska przed poważną<br>awarią] .....                                                     | 675 |
| Art. 243a. [Objaśnienie pojęć] .....                                                                                     | 679 |
| Art. 244. [Podmioty obowiązane do ochrony środowiska<br>przed awariami] .....                                            | 682 |
| Art. 245. [Obowiązek zawiadomienia o awarii. Obowiązek<br>świadczeń osobistych i rzeczowych] .....                       | 684 |
| Art. 246. [Działania wojewody w razie awarii] .....                                                                      | 686 |
| Art. 247. [Decyzja wojewódzkiego inspektora ochrony<br>środowiska w przypadku awarii] .....                              | 687 |
| <b>Dział II. Instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu<br/>poważnej awarii przemysłowej</b> .....                      | 690 |
| <b>Rozdział 1. Przepisy ogólne</b> .....                                                                                 | 690 |
| Art. 248. [Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia<br>poważnej awarii przemysłowej] .....                              | 690 |
| <b>Rozdział 2. Obowiązki prowadzącego zakład stwarzający<br/>zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej</b> .....        | 694 |
| Art. 249. [Obowiązek zapobiegania awariom<br>przemysłowym i ograniczania ich skutków dla<br>ludzi oraz środowiska] ..... | 694 |

|             |                                                                                                                                                                                                                    |     |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 250.   | [Notyfikacja] .....                                                                                                                                                                                                | 695 |
| Art. 251.   | [Program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym] .....                                                                                                                                                         | 698 |
| Art. 252.   | [Opracowanie i wdrożenie systemu bezpieczeństwa gwarantującego ochronę ludzi i środowiska] .....                                                                                                                   | 702 |
| Art. 253.   | [Raport o bezpieczeństwie] .....                                                                                                                                                                                   | 704 |
| Art. 254.   | [Przedłożenie raportu o bezpieczeństwie. Opłata za zatwierdzenie raportu] .....                                                                                                                                    | 705 |
| Art. 255.   | [Uruchomienie zakładu lub jego części] .....                                                                                                                                                                       | 706 |
| Art. 256.   | [Analiza i zmiany raportu o bezpieczeństwie] ...                                                                                                                                                                   | 707 |
| Art. 257.   | [Analiza zgłoszenia zakładu o zwiększonym lub o dużym ryzyku, programu zapobiegania awariom, systemu zarządzania bezpieczeństwem, raportu o bezpieczeństwie oraz wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego] ..... | 709 |
| Art. 258.   | [Zmiany w programie zapobiegania awariom] ..                                                                                                                                                                       | 711 |
| Art. 259.   | [Wzajemne informowanie się między zakładami sąsiadującymi] .....                                                                                                                                                   | 712 |
| Art. 260.   | [Plany operacyjno-ratownicze] .....                                                                                                                                                                                | 715 |
| Art. 261.   | [Obowiązki prowadzącego zakład o dużym ryzyku] .....                                                                                                                                                               | 717 |
| Art. 261a.  | [Obowiązek o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku przez prowadzącego zakład podawania do publicznej wiadomości informacji dotyczących zakładu] .....                                                              | 721 |
| Art. 262.   | [Udział pracowników w postępowaniu w sprawie sporządzenia wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego] .....                                                                                                        | 723 |
| Art. 263.   | [Obowiązki dostarczenia wykazu zawierającego dane o rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych] .....                                                                                                  | 726 |
| Art. 264.   | [Obowiązki prowadzącego zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku w razie awarii] .....                                                                                                                                | 726 |
| Rozdział 3. | Obowiązki organów administracji związane z awarią przemysłową .....                                                                                                                                                | 727 |
| Art. 264a.  | [Opiniowanie programu zapobiegania awariom przez właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej] .....                                                                                                                  | 727 |

|                                                                                                                                                    |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Art. 264b. [Zatwierdzenie lub odmawia zatwierdzenia raportu o bezpieczeństwie bądź zmian raportu]                                                  | 730        |
| Art. 264c. [Opiniowanie wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego lub jego zmiany przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej]      | 731        |
| Art. 264d. [Decyzja o ustaleniu grupy zakładów, których zlokalizowanie względem siebie może spowodować efekt domina]                               | 732        |
| Art. 265. [Zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy]                                                                                                  | 736        |
| Art. 266. [Realizacja zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego. Odstąpienie od sporządzenia planu]                                               | 742        |
| Art. 267. [Informacje udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej przez właściwe organy Państwowej Straży Pożarnej]                            | 743        |
| Art. 267a. [Udostępnianie informacji na zasadach i w trybie określonych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie]         | 746        |
| Art. 268. [Obowiązki organów Państwowej Straży Pożarnej w przypadku awarii]                                                                        | 748        |
| Art. 268a. [Obowiązki organów administracji publicznej oraz podmiotów wymienionych w zewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym w przypadku awarii] | 749        |
| Art. 269. [Czynności kontrolno-rozpoznawcze. Kontrole planowe w terenie]                                                                           | 750        |
| Art. 269a. [Cel prowadzenia kontroli w terenie]                                                                                                    | 753        |
| <b>Dział III. Współpraca międzynarodowa</b>                                                                                                        | <b>755</b> |
| Art. 270. [Awaria przemysłowa o zasięgu transgranicznym]                                                                                           | 755        |
| Art. 271. [Działania ratownicze w związku z awarią poza terytorium kraju]                                                                          | 758        |
| Art. 271a. [Obowiązki informacyjne]                                                                                                                | 759        |
| Art. 271b. [Kompetencje Głównego Inspektora Ochrony Środowiska]                                                                                    | 760        |
| Art. 271c. [Koordynowanie realizacji zadań związanych ze współpracą międzynarodową w sprawach przeciwdziałania awariom]                            | 761        |



|                                                                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Tytuł V. Środki finansowo-prawne</b>                                                                                                        | 762 |
| <b>Dział I. Przepisy ogólne</b>                                                                                                                | 762 |
| Art. 272. [Środki finansowo-prawne ochrony środowiska]                                                                                         | 762 |
| Art. 273. [Obowiązek opłat z tytułu korzystania ze środowiska]                                                                                 | 766 |
| Art. 274. [Kryteria ustalania wysokości opłat]                                                                                                 | 771 |
| Art. 275. [Podmioty obowiązane do ponoszenia opłat]                                                                                            | 776 |
| Art. 276. [Podwyższona opłata za korzystanie ze środowiska]                                                                                    | 779 |
| Art. 277. [Wnoszenie opłat]                                                                                                                    | 790 |
| Art. 278. [Sprawozdania z wykonania przychodów i rozchodów]                                                                                    | 793 |
| Art. 279. [Podmioty obowiązane do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych]                           | 794 |
| Art. 280. [Zmieszanie odpadów]                                                                                                                 | 801 |
| Art. 281. [Stosowanie przepisów Ordynacji podatkowej. Wyłączenia]                                                                              | 803 |
| Art. 282. [Tryb wszczęcia postępowania]                                                                                                        | 808 |
| Art. 283. [Ustalanie stawek podatków i innych danin publicznych]                                                                               | 809 |
| <b>Dział II. Opłaty za korzystanie ze środowiska</b>                                                                                           | 810 |
| <b>Rozdział 1. Wnoszenie opłat</b>                                                                                                             | 810 |
| Art. 284. [Podmioty ponoszące opłaty]                                                                                                          | 810 |
| Art. 285. [Ustalanie i wnoszenie opłat za korzystanie ze środowiska]                                                                           | 813 |
| Art. 285a. [Opłata wnoszona przez prowadzącego instalację albo operatora statku powietrznego, który nie rozliczył emisji gazów cieplarnianych] | 817 |
| Art. 286. [Obowiązek przedkładania wykazów danych wykorzystanych do ustalenia wysokości opłat]                                                 | 818 |
| Art. 286a. [Wojewódzka baza informacji o korzystaniu ze środowiska. Raport wojewódzki. Zasady gromadzenia informacji]                          | 824 |
| Art. 287. [Prowadzenie ewidencji]                                                                                                              | 827 |
| Art. 288. [Wymierzanie opłaty przez marszałka województwa]                                                                                     | 828 |

|                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 289. [Zwolnienia od obowiązku wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Podwyższone opłaty] .....      | 837 |
| Rozdział 2. Stawki opłat za korzystanie ze środowiska .....                                                     | 839 |
| Art. 290. [Górne jednostkowe stawki opłat] .....                                                                | 839 |
| Art. 291. [Podwyższenie stawek opłat. Obwieszczenie] ...                                                        | 842 |
| Rozdział 3. Opłaty podwyższone .....                                                                            | 843 |
| Art. 292. [Opłaty podwyższone o 500%] .....                                                                     | 843 |
| Art. 293. [Przesłanki naliczania opłat podwyższonych] ....                                                      | 844 |
| Rozdział 4. Przepisy szczególne dotyczące opłat za pobór wody, wprowadzanie ścieków i za składowanie odpadów .. | 854 |
| Art. 294. [Zwolnienia z opłat za pobór wody] .....                                                              | 854 |
| Art. 295. [Opłaty za określone kategorie ścieków] .....                                                         | 855 |
| Art. 296. [Zwolnienia z opłat] .....                                                                            | 862 |
| Art. 297. [Opłata z tytułu umieszczenia odpadów na składowisku] .....                                           | 866 |
| Art. 297a. [Zwolnienie z opłaty za składowanie odpadów] ..                                                      | 867 |
| <b>Dział III. Administracyjne kary pieniężne</b> .....                                                          | 868 |
| Rozdział 1. Postępowanie w sprawie wymierzenia kary .....                                                       | 868 |
| Art. 298. [Podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej] .....                                             | 868 |
| Art. 299. [Podstawy stwierdzenia przekroczenia lub naruszenia] .....                                            | 875 |
| Art. 300. [Decyzja ustalająca wymiar kary biegnącej] .....                                                      | 878 |
| Art. 301. [Zmiana wymiaru kary biegnącej] .....                                                                 | 881 |
| Art. 302. [Decyzja o wymierzeniu administracyjnej kary pieniężnej] .....                                        | 887 |
| Art. 303. [Nowa wysokość kary biegnącej w przypadku bezzasadności wniosku] .....                                | 890 |
| Art. 304. [Zmiana stawek kary] .....                                                                            | 891 |
| Art. 305. [Podstawa stwierdzenia przekroczenia warunków korzystania ze środowiska] .....                        | 893 |
| Art. 305a. [Brak wymaganych pomiarów] .....                                                                     | 896 |
| Art. 306. [Szczegółowe warunki wymierzania kar na podstawie pomiarów ciągłych] .....                            | 903 |
| Art. 307. [Kara za przekroczenie ilości pobranej wody] ...                                                      | 903 |
| Art. 308. [Brak wszczęcia postępowania] .....                                                                   | 905 |
| Rozdział 2. Wysokość kar .....                                                                                  | 907 |
| Art. 309. [Ustalanie wysokości kary] .....                                                                      | 907 |

|                                                                       |                                                                                                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 310.                                                             | [Górne jednostkowe stawki kar – ścieki]                                                                                                               | 908 |
| Art. 311.                                                             | [Górne jednostkowe stawki kar – przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu]                                                                          | 910 |
| Art. 312.                                                             | [Podwyższanie stawek kar w razie przekroczenia poziomu hałasu]                                                                                        | 911 |
| <b>Rozdział 3. Przepisy szczególne dotyczące kar</b>                  |                                                                                                                                                       |     |
|                                                                       | za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków oraz emisję hałasu                                                                 | 912 |
| Art. 313.                                                             | [Przekroczenie ilości substancji wprowadzanych do powietrza]                                                                                          | 912 |
| Art. 314.                                                             | [Stwierdzanie przekroczenia]                                                                                                                          | 914 |
| Art. 315.                                                             | [Przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu. Kary wymierzane odrębnie dla pory dnia i pory nocy]                                                     | 917 |
| <b>Rozdział 4. Kary pieniężne za uchybienia w zakresie</b>            |                                                                                                                                                       |     |
|                                                                       | przygotowania i realizacji programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych                                                          | 919 |
| Art. 315a.                                                            | [Podstawy wymiaru kary pieniężnej]                                                                                                                    | 919 |
| Art. 315b.                                                            | [Odwołanie do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska]                                                                                                 | 921 |
| Art. 315c.                                                            | [Odpowiednie stosowanie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa]                                                                                       | 922 |
| <b>Rozdział 5. Przepisy szczególne dotyczące kar za niespełnianie</b> |                                                                                                                                                       |     |
|                                                                       | warunków uznawania za dotrzymane maksymalnych emisji substancji ze źródeł spalania paliw, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146h | 923 |
| Art. 315d.                                                            | [Odpowiedzialność za niedotrzymywanie maksymalnych emisji substancji]                                                                                 | 923 |
| Art. 315e.                                                            | [Administracyjna kara pieniężna za niedotrzymywanie maksymalnych emisji substancji]                                                                   | 924 |
| <b>Dział IV. Odraczenie, zmniejszanie oraz umarzanie</b>              |                                                                                                                                                       |     |
|                                                                       | <b>podwyższonej opłaty za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych</b>                                                        | 925 |
| Art. 316.                                                             | [Właściwość organów w sprawach odraczania terminu płatności opłaty za korzystanie ze środowiska, jej zmniejszania i umarzania]                        | 925 |
| Art. 317.                                                             | [Odroczenie terminu płatności opłaty za korzystanie ze środowiska]                                                                                    | 926 |

|                                                                                                                                                                                |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 318. [Wniosek o odroczenie terminu płatności] . . . . .                                                                                                                   | 938 |
| Art. 318a. [Obowiązek przedkładania informacji o przebiegu realizacji przedsięwzięcia z krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych] . . . . .                         | 946 |
| Art. 319. [Preferencje w przypadku terminowej realizacji obowiązków] . . . . .                                                                                                 | 947 |
| Art. 320. [Konsekwencje nieterminowej realizacji obowiązków] . . . . .                                                                                                         | 956 |
| Art. 321. [Termin przedawnienia należności] . . . . .                                                                                                                          | 959 |
| <b>Tytuł VI. Odpowiedzialność w ochronie środowiska</b> . . . . .                                                                                                              | 961 |
| <b>Dział I. Odpowiedzialność cywilna</b> . . . . .                                                                                                                             | 961 |
| Art. 322. [Odpowiedzialność za szkody. Stosowanie przepisów kodeksu cywilnego] . . . . .                                                                                       | 961 |
| Art. 323. [Legitymacja czynna do domagania się podjęcia środków zapobiegawczych bądź przywrócenia środowiska do stanu zgodnego z prawem] . . . . .                             | 965 |
| Art. 324. [Wyrządzenie szkody przez zakład o zwiększonym lub o dużym ryzyku] . . . . .                                                                                         | 969 |
| Art. 325. [Działanie zgodnie z prawem] . . . . .                                                                                                                               | 971 |
| Art. 326. [Roszczenie o zwrot nakładów] . . . . .                                                                                                                              | 972 |
| Art. 327. [Zobowiązanie do udzielenia informacji o zakresie odpowiedzialności] . . . . .                                                                                       | 972 |
| Art. 328. [Legitymacja czynna organizacji ekologicznych. Zaprzestanie reklamy] . . . . .                                                                                       | 974 |
| <b>Dział II. Odpowiedzialność karna</b> . . . . .                                                                                                                              | 975 |
| Art. 329. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 28 – uchylanie się od obowiązków informacyjnych] . . . . .                                                                | 975 |
| Art. 330. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 75 – prace budowlane] . . . . .                                                                                           | 976 |
| Art. 331. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 76 ust. 4 – uchylenie się od obowiązku zawiadomienia wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska] . . . . .               | 978 |
| Art. 332. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 92 ust. 1c – nieprzestrzeganie przepisów uchwały sejmiku województwa w sprawie planu działań krótkoterminowych] . . . . . | 979 |

|                                                                                                                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Art. 332a. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 80a ust. 1 i 2 – promocja produktu szkodliwego dla środowiska]                                           | 980 |
| Art. 333. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 95 – uchylenie się od obowiązku pomiaru poziomu substancji w powietrzu]                                   | 981 |
| Art. 334. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 96 – nieprzestrzeganie przepisów uchwały sejmiku województwa w sprawie dopuszczonych do stosowania paliw] | 982 |
| Art. 335. (uchylony)                                                                                                                                           | 983 |
| Art. 335a. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 101f – niedopełnienie obowiązku prowadzenia badań]                                                       | 983 |
| Art. 335b. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 101e – niedopełnienie obowiązku zgłoszenia zanieczyszczenia powierzchni ziemi]                           | 984 |
| Art. 335c. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 101h – niedopełnienie obowiązku przeprowadzenia remediacji]                                              | 985 |
| Art. 335d. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 101i – naruszenie przepisów ustawy w zakresie remediacji]                                                | 986 |
| Art. 336. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 101r – używanie do prac ziemnych zanieczyszczonej gleby lub ziemi]                                        | 988 |
| Art. 337. (uchylony)                                                                                                                                           | 989 |
| Art. 337a. [Odpowiedzialność karna za naruszenie warunków decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu]                                                             | 989 |
| Art. 338. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 116 ust. 1 – odpowiedzialność za naruszenie uchwał rady powiatu]                                          | 990 |
| Art. 338a. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 122a – uchylenie się od obowiązku pomiaru pól elektromagnetycznych]                                      | 991 |
| Art. 339. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 145 pkt 1, 4–8 – niedotrzymywanie standardów emisyjnych]                                                  | 992 |

|            |                                                                                                                                                              |      |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Art. 339a. | [Niedopełnienie obowiązków określonych w ustawie] . . . . .                                                                                                  | 993  |
| Art. 340.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 147, 147a, 150 – naruszenie obowiązków zakresie pomiarów] . . . . .                                               | 994  |
| Art. 341.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 149 ust. 1 – nieprzedstawienie wyników pomiarów] . . . . .                                                        | 995  |
| Art. 342.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 152 – eksploatacja instalacji] . . . . .                                                                          | 996  |
| Art. 343.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 156 ust. 1 i art. 157 ust. 1 – zakaz używania instalacji nagłaśniających] . . . . .                               | 997  |
| Art. 344.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 160 ust. 1 – łamanie zakazu wprowadzania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska] . . . . . | 999  |
| Art. 345.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 161 – uchylanie się od obowiązku unieszkodliwiania instalacji] . . . . .                                          | 1000 |
| Art. 346.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 162 ust. 2, 3 i 4 – uchylanie się od obowiązku informowania organów samorządu terytorialnego] . . . . .           | 1001 |
| Art. 347.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 170 – jednorazowe naczynia i sztucce] . . . . .                                                                   | 1002 |
| Art. 348.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 167 ust. 2, 3, 5, art. 169 oraz art. 171 – wprowadzanie do obrotu produktów niespełniających wymagań] . . . . .   | 1003 |
| Art. 349.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 175 i 178 – uchylanie się od obowiązków zarządcy obiektu] . . . . .                                               | 1005 |
| Art. 350.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 177 i 179 – wyniki pomiarów] . . . . .                                                                            | 1006 |
| Art. 351.  | [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 187 – brak pozwolenia] . . . . .                                                                                  | 1007 |
| Art. 351a. | [Odpowiedzialność karna za ujawnienie informacji w związku z wykonywaniem czynności weryfikatora środowiskowego] . . . . .                                   | 1008 |

|                                                                                                                                                                                                                    |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Art. 351b. [Odpowiedzialność karna za nieuprawnione używanie znaków udziału w EMAS] .....                                                                                                                          | 1009 |
| Art. 351c. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 217b – naruszenie obowiązków w zakresie raportu końcowego] .....                                                                                             | 1010 |
| Art. 352. [Odpowiedzialność karna za zaniechanie zawiadomienia o wystąpieniu awarii] .....                                                                                                                         | 1011 |
| Art. 353. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 247 ust. 1 – naruszenie decyzji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska] .....                                                                            | 1012 |
| Art. 354. [Odpowiedzialność karna za niedopełnianie obowiązków przez prowadzącego zakład o zwiększonym lub o dużym ryzyku] .....                                                                                   | 1013 |
| Art. 355. [Odpowiedzialność karna za uruchomienie zakładu lub jego części o zwiększonym lub o dużym ryzyku wbrew przepisom ustawy] ..                                                                              | 1016 |
| Art. 356–357. (uchylone) .....                                                                                                                                                                                     | 1017 |
| Art. 358. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 264d ust. 1 – naruszenie obowiązków nałożonych decyzją o ustaleniu grupy zakładów, których zlokalizowanie względem siebie może spowodować efekt domina] ..... | 1018 |
| Art. 359. [Odpowiedzialność karna za naruszenie art. 287 ust. 1 i art. 286 – uchylanie się od obowiązku prowadzenia ewidencji] .....                                                                               | 1018 |
| Art. 360. [Odpowiedzialność karna za zaniechanie wykonywania obowiązków określonych decyzjami administracyjnymi] .....                                                                                             | 1020 |
| Art. 361. [Odesłanie do przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia] .....                                                                                                                             | 1021 |
| <b>Dział III. Odpowiedzialność administracyjna</b> .....                                                                                                                                                           | 1021 |
| Art. 362. [Decyzja zapobiegająca negatywnym oddziaływaniom na środowisko] .....                                                                                                                                    | 1021 |
| Art. 363. [Decyzja nakazująca czynności zmierzające do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko] .....                                                                                                 | 1039 |
| Art. 364. [Decyzja o wstrzymaniu działalności] .....                                                                                                                                                               | 1048 |

|           |                                                                                                                                          |      |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Art. 365. | [Kompetencje Wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do wydania decyzji wstrzymującej użytkowanie instalacji]                        | 1054 |
| Art. 366. | [Rygor natychmiastowej wykonalności. Termin wstrzymania działalności lub użytkowania]                                                    | 1063 |
| Art. 367. | [Wstrzymanie użytkowania instalacji przez inspektora ochrony środowiska]                                                                 | 1066 |
| Art. 368. | [Decyzja o wstrzymaniu użytkowania instalacji]                                                                                           | 1074 |
| Art. 369. | [Wyłączenie przepisów]                                                                                                                   | 1077 |
| Art. 370. | [Decyzja o zakazie produkcji, sprowadzania z zagranicy lub wprowadzania do obrotu produktów niespełniających wymagań ochrony środowiska] | 1077 |
| Art. 371. | [Decyzja o wstrzymaniu działalności wydana na podstawie ustawy o odpadach]                                                               | 1079 |
| Art. 372. | [Zgoda na podjęcie wstrzymanej działalności lub użytkowania]                                                                             | 1082 |
| Art. 373. | [Decyzja wydawana przez organy Straży Pożarnej]                                                                                          | 1084 |
| Art. 374. | [Tryb uzgodnienia decyzji]                                                                                                               | 1088 |
| Art. 375. | [Wszczęcie postępowania z urzędu]                                                                                                        | 1091 |

## **Tytuł VII. Organy administracji oraz instytucje ochrony**

|                                                                           |      |
|---------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>środowiska</b>                                                         | 1096 |
| <b>Dział I. Organy administracji do spraw ochrony środowiska</b>          | 1096 |
| Art. 376. [Organy ochrony środowiska]                                     | 1096 |
| Art. 377. [Inspekcja ochrony środowiska jako organ<br>ochrony środowiska] | 1104 |
| Art. 377a. [Właściwość instancyjna]                                       | 1108 |
| Art. 378. [Właściwość rzeczowa określonych organów]                       | 1109 |
| Art. 379. [Kontrola przestrzegania przepisów o ochronie<br>środowiska]    | 1114 |
| Art. 380. [Protokół pokontrolny]                                          | 1119 |
| Art. 381. (uchylony)                                                      | 1120 |
| Art. 382. [Właściwość miejscowa organów ochrony<br>środowiska]            | 1120 |
| Art. 383. [Wyłączenia od procedury uzgadniania<br>lub opiniowania]        | 1123 |



|                                                                                                               |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Art. 384. [Obowiązki ministrów w zakresie ochrony środowiska]                                                 | 1125 |
| Art. 385. [Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej]                                                          | 1125 |
| <b>Dział II. Instytucje ochrony środowiska</b>                                                                | 1127 |
| Rozdział 1. Przepisy ogólne                                                                                   | 1127 |
| Art. 386. [Instytucje ochrony środowiska]                                                                     | 1127 |
| Rozdział 2. Państwowa Rada Ochrony Środowiska                                                                 | 1129 |
| Art. 387. [Państwowa Rada Ochrony Środowiska]                                                                 | 1129 |
| Art. 388. [Zakres działania Rady]                                                                             | 1129 |
| Art. 389. [Wystąpienie o opinię]                                                                              | 1130 |
| Art. 390. [Skład i kadencja Rady]                                                                             | 1130 |
| Art. 391. [Wydatki i obsługa biurowa]                                                                         | 1131 |
| Art. 392. [Diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów]                                                       | 1132 |
| Art. 393. [Delegacja ustawowa. Rozporządzenie w sprawie sposobu funkcjonowania Rady]                          | 1132 |
| Rozdział 3. (uchylony)                                                                                        | 1133 |
| Art. 394–399. (uchylone)                                                                                      | 1133 |
| Rozdział 4. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej                                               | 1133 |
| Art. 400. [Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska]  | 1133 |
| Art. 400a. [Zadania w zakresie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej]                           | 1136 |
| Art. 400b. [Cele Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy]                                                 | 1141 |
| Art. 400c. [Organy Narodowego Funduszu]                                                                       | 1145 |
| Art. 400d. [Skład i sposób wyboru Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej] | 1146 |
| Art. 400e. [Organy wojewódzkich funduszy]                                                                     | 1149 |
| Art. 400f. [Skład i sposób wyboru rad nadzorczych wojewódzkich funduszy]                                      | 1149 |
| Art. 400g. [Zwrot kosztów podróży i noclegów]                                                                 | 1152 |
| Art. 400h. [Zadania Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu i rad nadzorczych wojewódzkich funduszy]              | 1152 |
| Art. 400i. [Zarząd Narodowego Funduszu]                                                                       | 1156 |
| Art. 400j. [Zarządy wojewódzkich funduszy]                                                                    | 1160 |

|                                                                                                                                       |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Art. 400k. [Zadania Zarządu Narodowego Funduszu i zarządów wojewódzkich funduszy] .....                                               | 1163 |
| Art. 400l. [Organizacja wewnętrzna biur funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej] .....                                        | 1167 |
| Art. 400m. [Nabór do zatrudnienia na wolne stanowiska pracy w biurze Narodowego Funduszu oraz w biurach wojewódzkich funduszy] .....  | 1168 |
| Art. 400n. [Zasady prowadzenia rachunkowości Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy] .....                                    | 1173 |
| Art. 400o. [Statut Narodowego Funduszu] .....                                                                                         | 1173 |
| Art. 400p. [Statut wojewódzkich funduszy] .....                                                                                       | 1174 |
| Art. 400q. [Samodzielna gospodarka finansowa] .....                                                                                   | 1174 |
| Art. 400r. [Nadzór nad działalnością Narodowego Funduszu] .....                                                                       | 1176 |
| Art. 401. [Przychody funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej] .....                                                           | 1183 |
| Art. 401a–401b. (uchylone) .....                                                                                                      | 1187 |
| Art. 401c. [Przeznaczenie środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i gospodarki wodnej] .....                                 | 1187 |
| Art. 401d. [Dodatkowe źródła przychodu Narodowego Funduszu] .....                                                                     | 1193 |
| Art. 402. [Przekazywanie wpływów z opłat i kar pieniężnych] .....                                                                     | 1195 |
| Art. 403. [Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej na poziomie powiatów i gmin] .....                                     | 1200 |
| Art. 404. [Przekazanie nadwyżki dochodów z tytułu opłat i kar do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej] ..... | 1205 |
| Art. 405–410. (uchylone) .....                                                                                                        | 1206 |
| Art. 410a. [Dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji] .....                                                            | 1207 |
| Art. 410b. (uchylony) .....                                                                                                           | 1212 |
| Art. 410c. [Możliwości dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Rezerwy celowe] .....                   | 1212 |

|                                                                                                                            |      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Art. 410d. [Wspieranie projektów i inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej poza granicami kraju] ..... | 1214 |
| Art. 410e. [Przeznaczenie środków innych niż przychody] ..                                                                 | 1215 |
| Art. 410f. [Wykorzystanie środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na odszkodowania] .....       | 1217 |
| Art. 411. [Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej] .....                                                      | 1218 |
| Art. 411a. [Udziały i akcje w spółkach] .....                                                                              | 1230 |
| Art. 412–421. (uchylone) .....                                                                                             | 1231 |
| <b>Tytuł VIII. (uchylony)</b> .....                                                                                        | 1232 |
| Art. 422–441. (uchylone) .....                                                                                             | 1232 |
| <b>Tytuł IX. Przepis końcowy</b> .....                                                                                     | 1233 |
| Art. 442. [Wejście w życie ustawy] .....                                                                                   | 1233 |
| <b>Bibliografia</b> .....                                                                                                  | 1235 |